

τέλεσεν ὁ περίφημος διὰ τὸ κατὰ τῆς Πρωσίας μίσος τοῦ Βούστ, ὅστις, ἂψ' οὐ μετὰ τὸ πέρασ τοῦ αὐстроπρωσικοῦ πολέμου εἶδε πηγνυμένην τὴν βορειογερμανικὴν ὁμοσπονδίαν, κατέφυγεν εἰς Αὐστροίαν, ὅπου ἐγένετο ὑπουργὸς καὶ ὑπῆρξεν ὁ κατὰ τὰς παραμονὰς τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου συμβουλευσας τῷ νέῳ κυρίῳ τοῦ τὴν διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Βίσμαρκ ναυαγῆσασαν αὐстроγαλλικὴν συμμαχίαν.

Ἰδοὺ εἰς ὀλίγας ἀδράς γραμμὰς ὁ ἀπολογισμὸς τῆς εἰκοσιπενταετοῦς βασιλείας τοῦ Γουλιέλμου Α'. Τὰ μὲν πρῶτα δέκα αὐτῆς ἔτη ὑπῆρξαν θυελλώδη καὶ ἐπληρώθησαν ἀπὸ κρότους πυροβόλων καὶ οἰμωγὰς τραυματιῶν, ἐβάφθησαν μὲ τὸ αἷμα γενναίων τέκνων τῆς πατρίδος καὶ ἐστεφανώθησαν διὰ κλάδων δάφνης χλωρᾶς. Τὰ δὲ δεκαπέντε τελευταῖα, ὑπῆρξαν ἔτη μεγαλείου, κατὰ τὰ ὅποια διαρκῶς ἐν ἄσμα ἐπλήρου τὴν εὐρωπαϊκὴν ἀτμόσφαιραν, ὁ ὕμνος τῆς εἰρήνης. Κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη ὁ γηραιὸς μονάρχης κατέστησε τὴν Γερμανίαν σημαίνουσαν ναυτικὴν δύναμιν καὶ ἐπροίκισεν αὐτὴν δι' ἀποικιῶν. Περὶ δεῖλιν δὲ τοῦ βίου τοῦ ἐπόθησε νὰ ἐπιστῇ τὸ μέγα αὐτοῦ ἔργον οὐχὶ μόνον διὰ τῆς οικονομικῆς τῆς χώρας ἀναμορφώσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἀπὸ ταύτης ἀπορροῦσης κοινωνικῆς εὐημερίας. Καὶ ὡς ἀνεδείχθη μέγας μεταρρυθμιστὴς ἐν τῇ

στρατιωτικῇ τῆς χώρας ἀναδιοργανώσει, ἐπεζήτησε ὁ ἀναδειχθῆ καὶ μέγας κοινωνιστὴς ἐν τῇ οικονομικῇ αὐτῆς ἀναπλασει. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη διὰ σειρὰς διαγγεμάτων πρὸς τὰς βουλὰς ἐξεδήλωσε τὸν πόθον νὰ ἴδῃ πρὶν καταβῇ εἰς τὸν τάφον, νομοθετικῶς τοῦλάχιστον, ἐξησφαλισμένας τὰς τύχας τῶν ἐργατικῶν καὶ ἀπύρων τάξεων τοῦ βασιλείου τοῦ. Καὶ ἡ ἰδέα ἐκείνη μεγαλοφυῶν μὲν, ἀλλ' ἄνευ πρακτικοῦ νοδὸς οἰκονομολόγων, ἦν ἐξεμεταλλεύθησαν παράφοροι δημαγωγοὶ καὶ ἥτις ἐγέννησε τὴν τρομερὰν διεθνῇ καὶ ἐσάλειψε τοὺς θρόνους παντοδυνάμων ἡγεμόνων, ἐγγίζει νῦν νὰ πραγματοποιηθῇ ὑπὸ τοῦ ἐνδόξου ἀπογόνου τῆς ὑπερηφάνου δυναστείας τῶν Χοχενζόλλερν. Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ τὰς στρατιωτικὰς μεγαλουργίας θὰ μνημονεύσῃ καὶ τῶν οικονομικῶν σχεδίων τοῦ ἡγεμόνος τούτου, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου ἔλαβεν ὑπαρξιν ὁ νεότευκτος πολιτικὸς κοινωνισμὸς (Staatssocialismus).

Ἀτομικῶς ὁ Γουλιέλμος Α' δύναται νὰ καυχᾶται, ὅτι οὐδεὶς μονάρχης πρὸ αὐτοῦ κατέκτησε τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ τοῦ εἰς τοιοῦτον βαθμόν. Σήμερον εἶνε ἀναμφισβητήτως ὁ δημοφιλέστερος ἐν Εὐρώπῃ ἡγεμὼν, χωρὶς οὐδέποτε νὰ ἐπιζητήσῃ τοῦτο ἐπιτηδεύων βεβιασμένην δημοτικότητα.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Ν. ΡΟΥΚΗΣ.

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΑΙΩΝΑ.

Δὲν ἀναλαμβάνω πάσαν τῆς διηγήσεως τὴν εὐδύνην, ἀλλ' ἡ ἀξιοπιστία τοῦ ὡς αὐτηκοῦ παραστήσαντός μοι τὸ πρᾶγμα φίλου βεβαίως δὲν δύναται νὰ τεθῇ ὑπὸ ἀμφισβήτησιν.

Σκηνὴ ἦν ὁ ὑπὸ τοὺς Στύλους χῶρος, ἡ ὥρα ἐσπερινὴ καὶ ἥρως τέσσαρες ἢ πέντε ἀξιωματικοὶ τοῦ ἡμετέρου στρατοῦ, — καὶ ὄχι ἐκ τῶν κατωτέρων. Συμμορφούμενοι πρὸς τὴν αἰωνίαν συνήθειαν, ἥτις καθ' ἐσπέραν ὠθεῖ, δίποδα πρόβατα τοῦ Πανούργου, ἀκολουθοῦντας ἀλλήλους χωρὶς νὰ ἤξεύρουν διὰ τί, τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἀθήναις κατὰ τοὺς θερικοὺς μῆνας, ἐπὶ προφάσει διασκεδάσεως, πρὸς τὰ Ὀλύμπια καὶ τὸν Ἰλισσόν, οἱ ἀγαθοὶ στρατιῶται εἶχον ἐξέλθει καὶ αὐτοὶ τῆς πόλεως καὶ παρεκάθηντο περὶ στρογγύλην τράπεζαν ἐνὸς τῶν ἐκεῖ που πεπηγμένων καφφενείων, ἀναπνέοντες τὴν ἀπὸ τῆς φαληρικῆς ἀκτῆς ἐπιφερομένην δρόσον, τοὺς ἀπὸ τοῦ κυμβίου τοῦ καφφέ των ἀναδιδόμενους ἀτμούς καὶ τὰς ἀναθυμιάσεις τῶν ἐγγὺς λιμναζόντων παντὸς εἶδους ὑδάτων. Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς εὐδαιμονίας δὲν ὑπελείπετο ἐπομένως φυσικῶς τῷ λόγῳ ἡ νὰ δώσῃ τις τῶν συντρόφων καὶ τὴν ἀφορμὴν πολιτικῆς συζητήσεως, ἥτις ἐννοεῖται ὅτι δὲν ἐβράδυνεν ἀκριβῶς μετ' ὀλίγον νὰ ἐκτραγῇ βοῶσα καὶ ζωηροτάτη.

Ἀλλὰ πρᾶγμα ἀσύνηδες καὶ παράδοξον! ἡ διάρκειά της δὲν ὑπῆρξεν οὔτε ὅση ἡ τοῦ σιγάρου, ὅπερ διαδοχικῶς ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ἀνῆψεν· ἡ μᾶλλον ὀρθότερον διήρκει μὲν καὶ ἐπετείνετο εἰς φωνασίαν καὶ θόρυβον, ἀλλ' ὑφισταμένη περίεργον μεταμύρφωσιν ἥλλασε καὶ σκοπὸν καὶ χαρακτῆρα. Πρὸς τὴν Πολιτικὴν ἤρχετο, ἐμφανιζομένη αἰφνιδίως, νὰ διαπληκτισθῇ ἡ Ἐπιστήμη, καὶ τὴν περὶ τῶν τελευταίων ἀποφάσεων τῆς Κυβερνήσεως ἡ τῶν προσφάτων συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς φιλονεικίαν ἀποτόμως διέκοπτεν ἀλλόκοτος γεωγραφικὴ ἔρις. Ὁμολογουμένως δὲ τὸ ἀντικείμενον τοῦ γένους ἀλλαλαγμοῦ δὲν ἦτο ἀνάξιον εἴτε νὰ ὑποχωρήσῃ πρὸ αὐτοῦ

ἢ ἀρχικὴ ὁμιλία εἴτε νὰ προκαλέσῃ τὰς κραυγὰς καὶ τοὺς διαπληκτισμούς, ὧν ἐγένετο παραίτιον.

Φαίνεται ὅτι ἐν τῇ ὁρμῇ τῆς ρητορείας τοῦ εἰς ἐκ τῶν ἐντίμων στρατιωτικῶν ἔκρινε καλὸν νὰ ὁμιλήσῃ καὶ γενικώτερον περὶ Ἑλλάδος καὶ τῶν πρὸς τὰ λοιπὰ κράτη τῆς ὑδρογείου σφαίρας σχέσεών της, ὧν ἔλεγε πολὺς θὰ παρέλθῃ χρόνος ν' ἀποκατασταθῇ ὁμοία, μικρὸν αὐτὴ καὶ ἀπομεμακρυσμένον ἀσιατικὸν ἐθνάριον. Τῶν παρακατημένων τις ἠθέλησε νὰ διορθώσῃ τὸν συνάδελφόν του ὑποδεικνύων αὐτῷ, ὅτι, καθ' ὅσον ἐνεθυμεῖτο, ἡ Ἑλλὰς ὑπάγεται μᾶλλον εἰς τὴν Ἀφρικὴν· ἀλλ' ὁ πρῶτος ἐπέμεινε, βαθυμῆδον δὲ ἀνεμίχθησαν εἰς τὴν συνδιάλεξιν καὶ οἱ λοιποὶ, τοποθετοῦντες τὴν χώραν, ἥς κάτοικοι καὶ φρουροὶ ἐτάχθησαν, ἕκαστος εἰς οἰανδήποτε κατὰ βούλησιν τῶν διαφόρων γνωστῶν ἡπείρων, εἰς δὲ μόνος εὗρεθι ἀπομεινὰς ὁ μὴ λαβὼν τὴν σκληρότητα νὰ μὴ τὴν ἀποσπᾶσθαι ἐκείνης, εἰς ἣν πράγματι ἀνῆκει.

Ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω συντόμου ἱστορίας ἐλλείπουσιν οἱ, δι' ὧν συνώδευσεν τὴν ἰδικὴν του ἐκθεσιν τῶν γενομένων ὁ ἀνακοινώσας μοι αὐτὴν φίλος, ἀληθεῖς ὠρυγμοὶ στρατιωτικῆς ἀγανακτήσεως κατὰ τῆς τοιαύτης ἀμαθείας ἀξιωματικῶν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ἀγνοούντων ποῦ κεῖται ἡ πατρίς των. Ἡ ἀγνοία τῆς γεωγραφίας καὶ ἡ ἀτελεστάτη αὐτῶν παιδευσίς ἦτο ἀναμφιβόλως ὁ κυριώτερος λόγος τῆς συζητήσεως, εἰς ἣν περιεπλέχθησαν οἱ ἀπλοῖκοι ἄνδρες. Ἀλλ' ἤξιζεν ἴσως νὰ συγχωρηθῇ ἐξ ὀλοκλήρου αὐτοῖς τὸ μικρὸν τοῦτο κρῖμα χάριν τῆς μεγάλης ἐθνολογικῆς καὶ ἱστορικῆς ἀληθείας, ἣν ἔστω καὶ ἀκουσίως ὑπεστήριζον.

Πᾶσαι ὁμολογουμένως αἱ γεωγραφίαι ὅλων τῶν τόπων καὶ ὅλων τῶν γλωσσῶν, ἀπὸ τῆς κολοσσιαίας καὶ δυσαναγνώστου τοῦ Elysée Réclus μέχρι τῆς συντόμου καὶ θυμηδοῦς τοῦ ἡμετέρου κ. Δήμιτσα, τὴν χώραν ἡμῶν κατὰ συνήθειαν προσαρτῶσιν εἰς μίαν ἄκραν τῆς Εὐρώπης. Ἀμφιβάλω ὅμως ἂν πρὸς τὴν πεπολιτισμένην ταύτην ἡπειρον

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ.

Αλληγορική προσωποποίησης τῆς ἰδέας τοῦ Μύθου.

Κατὰ τὴν εἰκόνα τοῦ ΜΠΟΔΕΓΧΑΟΥΖΕΝ, ἐκ φωτογραφήματος τοῦ Fr. Hanfstängl ἐν Μονάχῳ, ξυλογραφηθέντος ὑπὸ Max Weber ἐν Βρυξέλλαις.

ένόνων αὐτὴν ὑπάρχει καὶ ἄλλος τις δεσμός ἐκτὸς τοῦ εἰρημένου. Οὐτε μεγάλως δὲ θὰ μ' ἐξέπληττεν ὁ συγγραφεύς, ὅστις, δημιουργῶν καινοφανῆ καὶ τολμηρὰν γεωγραφίαν, ὄχι πλέον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀσημάντων καὶ ἀνοήτων ἐπὶ τοῦ χάρτου γραμμῶν, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κοινωνικοῦ καὶ πολιτικοῦ βίου καὶ καθεστῶτος ἐκάστου ἔθνους, μᾶς ἔστειλε νὰ γειτονεύσωμεν πρὸς τὸ Θιβέτ ἢ τὴν Βουχάραν.

Ἐγγύς, ὦ ναί, ἐγγύτατα ἴσως ἡ φύσις συνέρραψε τὴν λωρίδα ταύτην τῆς γῆς πρὸς τὸ εὐρὺ πεδίων, ἐν ᾧ ἀγωνίζονται τὸν δρόμον τῆς προσόδου οἱ λοιποὶ λαοί, οἱ ἡγούμενοι τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Βεβαίως ὅμως οὔτε ἡ συγγένεια τοῦ αἵματος ἀδελφώνει ἡμᾶς πρὸς αὐτούς, οὔτε ὁ σφυγμός τῆς θαυμασίας κυκλοφορίας ἐκείνων δονεῖ καὶ τὰς φλέβας ἡμῶν, οὔτε τὸ ἀνδρικὸν σφριγὸς των τινάσσει ἐπίσης καὶ τὸ μὴ ἔτι ἀναπτυχθέντος ἀσθενικοῦ βρέφους σῶμά μας. Καὶ τοῦτο οὐδόλως ἀντίκειται πρὸς φυσιολογικοὺς νόμους. Διότι μήπως ἄμορφον ἔκφυμα, οὔτε ἰδίαν ἔχον ὑπαρξίν οὔτε ἀπ' ἐκείνης δυνάμενον νὰ δανεισθῇ, δὲν εὐρίσκεται πολλάκις κεκολλημένον παρὰ τὴν ρίζαν πλατάνου, ἥς τοὺς εὐρώστους κλάδους διαρρέει ὁ χυμὸς τῆς Δυνάμεως καὶ φρίσσει τὸ φύλλωμα ὑπὸ τὴν πνοὴν τοῦ ἀνέμου τῆς Ζωῆς;

* * *

Ἄδ' ἐντελής ὡς διὰ φανταστικοῦ σινικοῦ τείχους χωρισμός καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις εἶνε ἰδίως καταφανής, ὅταν τῶν παγκόσμιων ἀλλαγῶν ἐν στιγμῇ καθισταμένων ἀνακαλύψωμεν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ μέχρις ἡμῶν μόλις φθάνει ἀμαυρά τις καὶ ἐξησθενημένη ἀπήχησις. Ὅσος χρόνος χρειάζεται ὅπως αὕτη διαδοθῇ καὶ τεθῇ ἐκεῖ εἰς γενικὴν χρῆσιν, τριπλάσιος ἴσως ἀπαιτεῖται ὅπως ἡμεῖς ἀκούσωμεν τὸ ἔνομά της μόνον· καὶ ὅταν οἱ ἄλλοι ἀπορρίπτουσιν εἰς ῥάκη τὰ ἐνδύματα αὐτῶν, τότε ἡμεῖς συρόμενοι ὀπίσω των συλλέγομεν τὰ ἀπορρίμματα ἐκεῖνα εἰς περιβάλυσιν τῆς ἡμετέρας γυμνότητος.

Ἐν τούτοις καὶ δι' αὐτῶν τῶν ἐλλειπεστάτων μέσων τῆς πρὸς ἄλλους ἐπικοινωνίας ἐπιτυγχάνεται ἐνίοτε νὰ μανθάνωμεν ἔστω τοῦλάχιστον μόνον πῶς ἐργάζονται καὶ πῶς ζῶσιν ἄλλαχοῦ. Καὶ τοῦ τηλεφώνου ἢ βοῆς, ξένης ἀλλ' ὄχι ὅλως ἄγνωστος εἰς τὰ ὧτά μας ἐνίοτε ἀντηχεῖ, καὶ τοῦ ἡλεκτρικοῦ σιδηροδρόμου τὸ σύριγμα ἀκούεται ὑπὲρ τὰ ὄρη καὶ τὰς θαλάσσας, ἐν ᾧ τὴν γαλήνην τῶν ἡσυχῶν δρομῶν μας δὲν ἐτάραξεν ἔτι οὔτε τὸ τοῦ ἀτμοῦ, καὶ τῆς ἀτμοσφαιρας ἢ ἀπειλουμένη διὰ τοῦ πηδαλίου τοῦ ἀεροστάτου ἀναστάτῳσις μεταδίδει ἐλαφρὰν τινα δόνησιν καὶ εἰς τὸν ἀκίνητον ἡμῶν αἰθέρα· ἀξιοθαυμάστως δ' ἐνίοτε κατορθοῦται νὰ γίνωνται καὶ παρ' ἡμῖν γνωσταί, ὡς ἰδανικοῦ κόσμου ἀπίστευτοι μυθοπλαστικά, εἰδήσεις, ὅποῃ δύο ἀνεγράφησαν πρὸ τινος ἐν τινι τῶν ἐφημερίδων μας, περὶ ἀνακαλύψεως βουτύρου κατασκευαζομένου διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, καὶ περὶ ἐπινοίας ὑπὸ εὐφυοῦς κερδοσκόπου μανδηλίων τοῦ θυλακίου, ἅτινα βρεχόμενα διὰ περιέργως εὐώδους καθισταμένου ἀποστάγματος ἐκ σκορόδων, ἔχουσι τὴν ἰδιότητα νὰ προκαλῶσιν ἄφθονα τὰ δάκρυα τῶν ποιούντων χρῆσιν.

* * *

Ὁμολογῶ δὲ ὅτι τας τοῦ τελευταίου τούτου εἰδους ἐπιζητῶ μετὰ πάσης ἐπιμονῆς καὶ αὐταὶ ἔχουσι τὸ χάρισμα, ὅλως ἰδιαίτερος νὰ μὲ συγκινώσιν. Ὁ πρὸς τὰς μεγάλας ἐφευρέσεις θαυμασμός μου εἶνε ὅσον καὶ αὐταὶ μέγας· πιστεύω δὲ ὅτι οἱ ἐπελευσόμενοι αἰῶνες ὀφείλουσι νὰ διατη-

ρήσωσι καὶ θὰ διατηρήσωσι τὴν μνημὴν τῶν Μπέλλ, τῶν Ἐδισσον, τῶν Ζαβλοσκῶφ, τῶν Κρεβς ἢ τῶν Πενάρ μακρότερον ἢ τὴν ὅλων συλλήβδην τῶν μεγάλων σφαγῶν, οἵτινες διήλθον ἐπὶ τοῦ κόσμου ὑπὸ τὰ ὀνόματα Μέγας Ἀλέξανδρος, Καῖσαρ, Ἀννίβας, Ἀττίλας ἢ Βοναπάρτης. Ἡ ἐπίδρασις, ἣν καὶ τὸ τηλέφωνον καὶ ὁ ἡλεκτρικὸς σιδηρόδρομος καὶ τὰ διευθυνόμενα ἀερόστατα καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἀνάλογα μηχανήματα ἀναμφιβόλως θὰ ἔχουν ἐπὶ τῆς μελλούσης ζωῆς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἶνε βεβαίως ἀνυπολόγιστος· ἀλλ' αἱ μικραὶ ἐκεῖναι ἀνακαλύψεις, αἱ ἀφορώσαι πρὸς τὰς καθημερινὰς καὶ ἰδιαίτερας ἀνάγκας, αἱ κρινόμεναι πολλάκις μὲ τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χεῖλη, εἶνε ἴσως μείζονος προσοχῆς ἄξια καὶ ἡ ἐπιρροή αὐτῶν ἔσται πιθανῶς ἡ μεγαλύτερα. Ἡ βαθμιαία αὕτη ἐπέμβασις τῆς ἐπιστήμης εἰς τὰ τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου εἶνε ἡ προωρισμένη νὰ μεταβάλλῃ ἐξ ὀλοκληρίου τὴν μέχρι τοῦδε ὄψιν τῆς σφαίρας ἡμῶν· καὶ ἀφοῦ ἀπὸ τῶρα οὕτως ἤρχισεν, εὐκόλον νὰ φαντασθῇ τις ὁποίας διαστάσεις μέλλει νὰ προσλάβῃ κατὰ τὸν προσεχῆ αἰῶνα τῆς ἀναπλάσεως, ὅστις θὰ διαδεχθῇ τὸν παρόντα.

* * *

Ὀλίγιστα ἔτη χωρίζουσι τοῦτον ἀπὸ τοῦ μοιραίου τέρατος του. Οἱ πρῶτοι ρόγχοι τοῦ γιγαντείου ψυχωραγῆματος αὐτοῦ ἀκούονται ἤδη. Νευροπαθὴς Σαρδανάπαλος, γηράσας καὶ ἐξαντληθεὶς ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἐξ ὑπαμοιβῆς καὶ τῇ κραυγῇ, ἀποτεφροῦται κατὰ μικρὸν ἐπὶ τῆς πυρᾶς τῶν ὑπερεξημμένων παθῶν του, ἅτινα αὐτὸς ἑαυτῷ ἐδημιούργησε διὰ τῆς ἀπεριορίστου αὐτοῦ πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν προηγηθέντων ἀδελφῶν του τελείαν ἀποξένωσιν ὀρέξεως, τῆς πρὸς τὴν ἔρευναν ἀκροέστου δίψης του καὶ τῆς ἐπιθυμίας οὐ μόνον τῶν προκατόχων του νὰ μηδενίσῃ τοὺς ἀγῶνας, ἀλλὰ καὶ τῶν διαδόχων του νὰ χαράξῃ τὴν τροχίαν καὶ νὰ ὀρίσῃ τὴν κίνησιν. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὅπερ πλημμυροῦσιν ἔτι τοῦ κατακρηνητισμοῦ τὰ ἐρείπια, ἢ ἀνοικοδόμησις δὲν εἶνε πολὺ εὐκατόρθωτος. Ἐν τῇ αὐτῇ χειρὶ δὲν χωρεῖ ὁμοῦ τῆς κατεδαφίσεως ὁ πέλεκυς καὶ τῆς ἀνεγέρσεως ἡ σφύρα. Καὶ πρὶν ἀκόμη ἀποσάρωθῶσι τὰ συντρίμματα, πῶς καὶ ποῦ θὰ τεθῶσι τοῦ οἰκοδομήματος αἱ βάσεις;

Ὅ,τι ὅμως εἰς αὐτόν, κεκοπιακότα ἐκ τοῦ ἔργου τῆς καταστροφῆς καὶ ἐκτεθαμβωμένον ἐπὶ τέλους αὐτὸν τὸν ἴδιον ἀποβλέποντα πρὸς τὴν διανυθεῖσαν ὁδόν, ἦτο ἀπρόσιτον, διὰ τὸ μέλλον φυσικῶς θ' ἀποτελῇ τὴν κανονικὴν τάξιν τῶν πραγμάτων. Τὰ ταπεινὰ θεμέλια, ἅτινα κλονούμενα καὶ ὀλισθηρὰ ἐπρόφθασεν αὐτὸς νὰ στηρίξῃ, ὑπ' ἐκείνων θ' ἀρθῶσιν εἰς οἰκοδόμημα πανύψηλον. Καὶ ἀπὸ τῆς τέφρας αὐτοῦ θὰ γεννηθῇ ὁ Εἰκοστός Αἰὼν, νεανίας ἀκμαῖος καὶ ἰσχυρὸς, εἰς ὃν ὥρισταί τῆς νίκης καὶ τῆς δημιουργίας ὁ κληρὸς.

* * *

Τοῦ ἐπηγγελμένου τούτου αἰῶνος καὶ κατὰ προσέγγισιν ἔτι τὸ πανόραμα ἀμφίβολον εἶνε, ἀν θὰ ἡδύνατο νὰ ἐπιδείξῃ ἡμῖν οἰοσδήποτε προφήτης. Αὐτοὶ οἱ ἐμπνευσμένοι ποιητὰς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, οἱ διὰ τῶν βαρυήχων αὐτῶν στομάτων ἀποκαλύψαντες εἰς τὸν κόσμον τὴν μελλούσαν ἔλευσιν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου, θὰ ἔρριπτον ἴσως τὴν προφητικὴν γραφίδα των, ἀνίκανοι νὰ χαράξωσι τὴν καταπληκτικὴν εἰκόνα· καὶ ἡ θερμὴ φαντασία αὐτοῦ τοῦ μάντεως τῆς Ἀποκαλύψεως, τοῦ ἀνασύραντος τὸ παραπέτασμα ἐπὶ τῆς ἀπιστεῦτου καὶ φοβερᾶς σκηνῆς τῆς τελευταίας ἡμέ-

ρας τοῦ παντός, θα ἡδυνάτῃ ἴσως νὰ συλλάβῃ, ἀφοῦ ἐκυοφόρησε τὴν ἰδέαν τῆς καταστροφῆς, τὸ ὄνειρον τῆς νέας δημιουργίας.

Ἐν τούτοις ὑπῆρξαν τινες μὴ ἀποδεδειγμένους νὰ παρὰσχῶσιν ἡμῖν τολμηρὰς τινὰς σκιαγραφίας τοῦ μεγάλου Αἰῶνος. Γελοιογράφος τις, ἀξιοθαυμάστου ὁμολογουμένως φαντασίας καὶ μεγάλης ἐπινοητικότητος, ἀφιέρωσεν ὀλίγη-ρον χιλιοσέλιδον τόμον εἰς τὴν μέλλουσαν ἀποφιν τοῦ κόσμου. Ἐν τῷ ἔργῳ του πάντα τὰ στοιχεῖα ὑποτίθενται ὑπόδουλα. Οὐδὲν μένει ἀχρησιμοποίητον ἐν τῇ πλάσει. Κανεὶς φραγμὸς ἐκτάσεως, κανὲν φυσικὸν ἐμπόδιον, κανὲν ὄριον δυνάμεως. Ἡ τυφλὴ ὕλη, ὄργανον ἀπλοῦν πλέον μεταξὺ τῶν χειρῶν τοῦ πνεύματος, οὐδὲν δύναται νὰ τῷ παρεμβάλῃ πρόσκομμα· καὶ ἐκεῖνο, πανίσχυρον, μεταπλάττει, ἰδύ-νει, ὑποτάσσει, μεταμορφώνει, κινεῖ αὐτὴν καθ' οἷονδῆποτε τρόπον, σχεδὸν τὴν γῆν ὅλην ὠθοῦν εἰς ταχύτερον περὶ τὸν ἄξονά της στρόβιλον. Καὶ κύριος τῶν ὅλων, θεὸς ἐπὶ τοῦ κόσμου, ἐλεύθερος καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ τῇ ξηρᾷ καὶ τῷ ἁέρι, ὑπερπηδῶν τὰ ὄρη καὶ διασχίζων τὰ πελάγη καὶ ἱπτάμενος εἰς τοὺς αἰθέρας ὁ Ἄνθρωπος βάλλει τὴν ὑπερτάτην τοῦ θριάμβου του κραυγὴν.

Ἡ νύξ δὲν ὑπάρχει πλέον δι' αὐτόν. Ἀπὸ τῶν γιγαν-τείων ἡλεκτρικῶν αὐτοῦ φάρων, τῶν ὑποκειμένων τῶν βου-νῶν καὶ τῶν κοιλάδων, ἡ ἔκτασις πληροῦται φωτός, εἰρω-νευομένου διὰ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ τὴν ὥχραν καὶ ἀσθενικὴν λάμψιν τῆς γηραιᾶς σελήνης, ἥτις, ὡς παλαιὸς λύχνος ἀφ'

οὗ ἐλλεῖπει τὸ ἔλαιον, κυλίσται ἀνευ ζωῆς, ὅπως κρύφη τὸ αἶ-σχός της μεταξὺ τῶν νεφῶν. Καὶ ἂν ἡ ἡμέρα δὲ τὸν ἐνο-χλεῖ, καὶ αὐτὴν δύναται νὰ ἐξαφανίσῃ· ὁ ἥλιος δὲν τῷ χρε-ιάζεται, ἀφοῦ κατάρθωσε καὶ ἀνευ αὐτοῦ νὰ ζῇ τὴν νύκτα· τί τὸν κωλύει λοιπὸν καὶ νὰ τὸν σβέσῃ ὅταν θέλῃ;

Ἡ στερεὰ δὲν ὑπάρχει πλέον δι' αὐτόν. Ἐβαρύνθη τὴν τετριμμένην ἀπ' αἰώνων ἐπ' αὐτῆς ζωὴν; Δὲν ἔχει τί-ποτε νὰ ζηλεύσῃ τὰ ἀμφίβια. Τὰ ὑποβρύχια πλοῖα τοῦ τῷ προμηθεύουσι καὶ τὸ χρήσιμον φῶς καὶ τὸν ἀπαιτούμενον ἀέρα καὶ τὴν ἀναγκαίαν δύναμιν ὅπως τὸν μεταφέρουν διὰ τινὰ καιρὸν μέχρι τοῦ πυθμένος τῆς ἀβύσσου, ἀνὰ μέσον τῶν ἐρεβωδῶν μυχῶν, εἰς οὓς οὔτε ὀφθαλμὸς ἡλίου δὲν εἰσέδῃ, ὑπὸ τὰ ἐκπεληγμένα ὄμματα τῶν κατοίκων τοῦ πόντου, ἀπορούντων τίς οὗτος ὁ ἐπελθὼν νὰ εἰσβάλῃ καὶ νὰ ταράξῃ τὰ ἡσυχὰ ὑποχθόνια βασίλειά των τερατώδης ξένος. Ἡ ἂν θέλῃ, αἱ κολυμβητικαὶ συσκευαὶ τοῦ τῷ ἐπιτρέπουσι ν' ἀνανεοῖ καθ' ἐκάστην ἀφόβως τὸ θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ, βα-δίζων ἐπὶ τῶν ὑδάτων.

Ἐπερᾶνω τῶν ἀπειρομεγέθων πόλεων του, τιτανουργη-μάτων μεγαλοπρεπειᾶς καὶ τέχνης, διασταυροῦνται ἐν τῇ φαινοτάτῃ νυκτὶ πελώρια ἰχθυοειδῆ ἀερόστατα, κατακλύ-ζοντα τὴν ἀτμοσφᾶραν. Ἐναέριος σιδηρόδρομος διέρχεται ἐν μαρινῷδεὶ καλπασμῷ. Καὶ εἰς τὴν καταχθόνιον συναυλίαν μιγνύει τὸν ὑπόκωφον βόμβον του τὸ σύριγμα ὑποβρυχίου ἀμα-ξοστοιχίας ἢ ἡ ἡχώ μυρίων ἀπομεμακρυσμένων τηλεφώνων.

(ἔπεται τὸ τέλος.)

ΜΙΧΑΗΛ ΜΗΤΣΑΚΗΣ.

Η ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΗ.

(Δήγημα.)

... Ναὶ βέβαια, ἤρχισε λέγων ὁ Πέτρος Γαβριήλοβιτς, κατὰ τὸν βίον μου εἶδον πολλὰς ἡμέρας θλίψεως καὶ ὀδύνης, τὰς ὁποίας μετὰ δυσχε-ρασίας πάντοτε ἀνακαλῶ εἰς τὴν μνήμην μου. Ἐν τούτοις σὰς ὑπεσχέθη τὴν ἱστορίαν αὐτῶν. Ἀκούσατε λοιπὸν.

I.

Κατῳκῶν τότε, τὸν χειμῶνα δηλαδὴ τοῦ ἔτους 1885, ἐν Μόσχᾳ παρὰ τῇ θείᾳ μου, ἀδελφῇ τῆς μακαρίτιδος μητρός μου. Ἦμην δεκαοκτὼ ἐτῶν καὶ μόλις πρὸ ὀλίγου εἶχον προβιβάσθῃ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Μόσχας ἀπὸ τῆς δευτέρας εἰς τὴν τρίτην τάξιν τῆς „ὠραίας“ Σχολῆς, ὡς συνεῖδιζον τότε νὰ τὴν λέγωσιν. Ἡ θεία μου ἦτο φιλήσυχος καὶ ἡπία γυνή, πρὸς τοὺς δὲ καὶ χήρα. Κατῳκεῖ ἐν τινὶ μεγάλῃ ξυλινῇ οἰκίᾳ τῆς ὁδοῦ Ὁστοςέγκα, θερμαινομένη καθ' ἐκάστην ὅσον εἶνε δυνατόν νὰ ἐπιθυμῇ τις ἐν Μόσχᾳ. Ἐπισκέψεις σχεδὸν ποτὲ δὲν ἐδέχετο, ἀπὸ πρωΐας δὲ μέχρις ἑσπέρας ἐκάθητο μετὰ δύο κυριῶν, αἵτινες ἀπετέλουν τὴν συνανατροφὴν τῆς, ἐν τινὶ αἰδοῦσῃ· ἔπαιζε μετ' αὐτῶν κοντζίνα καὶ ἐφρόντιζε πάντοτε νὰ κατακαπνίσῃ, ὅσον ἦτο δυνατόν, καὶ τὸν ἑαυτὸν τῆς καὶ τὰ περὶ αὐτῇ. Ἡ ἐργασία αὐτὴ ἐγένετο κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Αἱ κυρίαι τῆς συντροφίας τῆς μετέβαινον εἰς τὸν προθάλαμον καὶ μετ' ὀλίγα λεπτὰ γέρων τις καὶ ἐπίσημον στολὴν φέρων ὑπηρετῆς ἔφερε χαλκὴν λεκάνην, ἐνθα ἐπὶ πεπυρακτωμένης κεράμου ἔκειτο δεσμὸς ἡδυόσμου, ἔτρεχε διαρκῶς ἄνω κάτω εἰς τὸ δωμάτιον χύνων συγχρόνως ὕψος ἐπὶ τοῦ καιομένου φυτοῦ. Ὅταν ὁ λευκὸς καπνὸς κατεκάλυπτε τὸ ἐρρυτιδωμένον πρόσωπόν του, συνέστελλε σκυθρωπῶς τὰς θορῆς του καὶ ἔστρεφεν αὐτὸ πρὸς τὸ ὀπίσω, ἀλλὰ τὰ ἐν τῷ ἐστιατορίῳ καναρίνια, ἐξοργιζόμενα ἐπὶ τῷ συριγμῷ τοῦ παραδόξου τούτου θυμιάματος, ἐπετρυγίζον ἔτι σφοδρό-τερον κατ' αὐτοῦ.

Ἡ θεία μου μὲ ἡγάπα τρυφερώτατα, μὲ ἐχάιδεον ὅμως παραπολὺ — ἴσως διότι ἤμην ὀρφανὸς πατρός καὶ μητρός. Παρέδωκεν ἐν ὀλίγη-ρον πάτωμα εἰς τὴν ἀπεριρίστὸν μου διάθεσιν. Τὰ δωμάτιά μου εἶχον κομψότατα ἐπιπλά καὶ οὐδόλως παρεβάλλοντο πρὸς τὰ τῶν σπουδαστῶν. Εἰς τὸν κοιτῶνά μου ἐβλεπες ῥοδοβαφῇ παραπετάσματα τῶν παραθύρων καὶ εἰς τὴν κλίνην μου ὀθόνας ἐκ λεπτοτάτης μουσελίνης μὲ κυανόχροα

κεντήματα. Αὐτὰ τὰ κεντήματα, νὰ πῶ τὴν ἀλήθειαν, προσέβαλλον ὀλί-γον τὴν φιλοτιμίαν μου. Τὸ κατ' ἐμὲ ἐνόμιζον ὅτι αἱ τοιαῦται „ἐνδεῖξεις της τρυφερότητος“ δὲν ἡδύναντο παρὰ νὰ με βιάωσιν εἰς τὸ ὅμματα τῶν συσπουδαστῶν μου, οἱ ὁποῖοι ἀμέσως εἶχον σπεύσει νὰ μοι προσάψωσι τὴν ἐπιθετον „κεράσαν οἰκοτροφεῖα“, διότι ποτὲ δὲν εἶχον ἐνδῶσαι νὰ φουμάρω μαζὴ των. Εἰς τὰς ἐπιστάσεις — διὰ τί ν' ἀποκρύψω αὐτὴν μου τὴν αμαρτίαν; — ὀλίγον κατεγινώμην καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν μαθημάτων. Ἀντὶ τούτου πολὺ συχνὰ μὲ ἐβλεπέ τις εἰς τοὺς περιπάτους, καὶ ἔτι συχνότερον νὰ τρέχω μὲ τὸ ἔλκηθρον, τὸ ὁποῖον εἶχον λάβει ὡς δῶρον παρὰ τῆς θείας μου. Σπανίως ἐπισκεπτόμην „εὐγενεστάτων ὁμο-γενῶν“ οἰκογενείας, ἀλλ' εἰς τὸ θέατρον εὐρισκόμεν ἴσως περισσότερον και-ρὸν παρὰ τὸν ἴδιον αὐτοῦ διευθυντῆν· ὁμοίως ἐξώδεον εἰς τὰ ζαχαρο-πλαστεῖα καθ' ἐκάστην μέγαν ἀριθμὸν „παστετῶν“ καὶ γλυκισμάτων. Παρ' ὅλα ταῦτα ὅμως ποτὲ δὲν ἔκαμνον κακοῦδεῖαν τινα καὶ ἐφερόμην πολὺ μετριοφρόνως καὶ χρηστοῦθως — ὥς ἂν νέος ἀπὸ σημαντικὸ σπῆτι, καθὼς λέγουσιν οἱ Κωνσταντινουπολίται. Ποτὲ δὲν ἤθελον νὰ λυτήσω οὔτε μὲ τὸ παραμικρὸν τὴν ἀγαθὴν μου θείαν, ἄλλως τε δὲ καὶ τὸ αἷμα ἐκυκλοφορεῖ ἀρκετὰ ἡσύχως εἰς τὰς φλέβας μου.

II.

Ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας τὸ ζατρίκιον εἶχε καταντήσει δι' ἐμὲ πάθος. Περὶ τῆς θεωρίας του καμμίαν ἰδέαν δὲν εἶχον, ἔπαιζον ὅμως ὅχι πολὺ καλά. Ἡμέραν τινὰ παρῆσθην ἐν τινὶ ξενοδοχείῳ μάρτυς πεισματώδους τινὸς μεταξὺ δύο ζατρίκιων ἀγῶνος, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς, ξανθὸς καὶ μόλις εἰκοσιπενταετὴς νέος, μοὶ ἐφάνη πολὺ ἀνώτερος τοῦ ἀντιπάλου του. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πάλης ἀπέβη δι' αὐτὸν εὐνοϊκόν, ἐγὼ δὲ ἀμέσως τῷ ἐπρότεινα ν' ὀντιμετρηθῇ καὶ πρὸς ἐμέ. Συνήγεσε — καὶ μετὰ παρέλευσιν μιᾶς ὥρας τρεῖς φορές διαδοχικῶς ἔγινε παρανάλομα τῆς τέχνης καὶ δε-ξιότητός του.

— Ἐχετε φυσικὴν κλίσιν πρὸς αὐτὸ τὸ παιγνίδιον, εἶπε μὲ τόνον εὐπροσῆγορον, ἴσως διότι παρετήρησεν ὅτι προσεβλήθη ἡ φιλαυτία μου, ἀλλὰ ἀγνοεῖτε τοὺς θεμελιώδεις κανόνας του. Πρέπει νὰ προμηθευθῇτε